

EFOP-2.2.0--2016- 000008

Pszichiátriai és addiktológiai gondozóhálózat fejlesztése

PSZICHODIAGNOSZTIKA A GONDOZÓBAN

Orvosi továbbképzés tananyaga

Szerző:

Mohácsi-Hartner Judit (SZTE)

Rác Zsuzsanna (SZTE)

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

PSZICHODIAGNOSZTIKA A GONDOZÓBAN

Általános bevezető – pszichodiagnosztikai vizsgálatok típusai:

- teljesítmény tesztek
- tünetbecslő skálák
- személyiségvizsgáló eljárások: objektív, projektív

- **Teljesítménytesztek:** MAWI, AKV, Mini Mental State, figyelem vizsgálat, memória vizsgálat
- **Tünetbecslő skálák:** Beck Depresszió Kérdőív, Taylor Szorongás Skála, STAI-S, STAI-T
- **Személyiségvizsgáló eljárások:** kérdőíves - MMPI, projektív-Rorschach

Nehézség: új tesztek finanszírozási kérdései!

Vizsgálatok menete 1.

Vizsgálatkérés 1:

- **Klinikai kérdés** megfogalmazásával indul – a vizsgálatot kérő teszi fel a vizsgálatot végző személynek.
- Általában az alábbi területeket érintő **dilemmák** kapcsán:
 - 1) a kezelőorvosban merül fel kérdés, **differentiáldiagnosztikai** probléma, komplex tüneti kép esetén

Néhány példa:

- aktuális affektív tünetek háttérében van-e perszonopátia
- pszichoterápiás alkalmasság
- bizonytalan epileptoid tünetek kivizsgálása
- tanulási nehézségek

Vizsgálatok menete 2.

Vizsgálatkérés 2.

- 2) a **terápiás kapcsolatban** alakul ki valamilyen **nehézség**, ami a kezelőorvos számára kérdéseket vet fel
- 3) **állapotváltozás** követése miatt kéri az orvos
- 4) **betegségbelátás előmozdítása**, ezzel a compliance növelése miatt (számszerűen láthatja a páciens az eredményt)
- 5) hivatalok felé **szakvéleményhez** szükséges (gondnokság, értelmi fogyatékoság például)

Vizsgálatok menete 3.

Hogyan zajlik:

- exploráció
- vizsgálat
- véleményírás, visszajelzés, orvosnak/betegnek
- Dilemma 1: titoktartás – más szakmabeli szakember számára elérhető és érthető legyen, de bárki ne láthassa (központi adminisztrációs rendszer - medsol)
- Dilemma 2: tesztek tárolása

PSZICHODIAGNOSZTIKA A GONDOZÓBAN

Vizsgálati helyzet:

- a páciens **önként** vesz részt
- **a rendelőben** zajlik, nyugodt körülmények között, a tesztek nem vihetők haza kitöltés céljából sem!
- legyen **elérhető szakember**, akitől kérdezhet, vagy megoszthat felszínre kerülő feszültséget, fájdalmas érzést
- többnyire egyéni helyzet, de **indokolt esetben hozzátartozó** is bent tartózkodhat

PSZICHODIAGNOSZTIKA A GONDOZÓBAN

Néhány gyakorlati példa a hétköznapiakból:

- **ritka betegségek** megjelenése, mint pl. az ADHD a felnőtt populációban, melyhez nincs kellő diagnosztikai háttér, tesztek
- gyorsan **fluktuáló pszichés állapot** - együttműködés a kezelőorvossal.
- **eredménytelen** diagnosztika
- rejtett **organicitás, paranoiditás**
- mégis kell **pszichofarmakon** diagnosztika előtt?

PSZICHODIAGNOSZTIKA A GONDOZÓBAN

Gondozott beteg esetén:

- Leginkább a folyamat elején jöhet szóba a pszichológiai vizsgálat.
- Oszályos küldés esetén – diagnózis birtokában – kisebb arányban kérnek vizsgálatot.
- Ambuláns jelentkezéskor esetenként több diagnosztikai kérés is előfordul, míg a gondozásba vétel megtörténik. – arra törekszünk, hogy ugyanahhoz a szakemberhez kerüljön a páciens, ha több vizsgálatra van szükség. Fontos, hogy a vizsgálat idején még ne torzítsa gyógyszer a klinikai képet.
- Betegségbelátás hiánya a betegnél – mint probléma.
- Együttműködések – orvos, nővér; rövid intervallumra kapjon időpontot; motiválás az együttműködésre.

PSZICHODIAGNOSZTIKA A GONDOZÓBAN

A gondozásba vétel mellett fontos gondozói tevékenység a **leszázalékolás**, melyet a szakorvosok véleménye alapján indíthatnak a páciensek.

Ezen **folyamat elején** gyakori a diagnosztikai kérés, mely az első lépcsőben összetettebb vizsgálatot igényel. Adott esetben mind a személyiségvizsgálatra, mind az intelligencia felmérésére, mind az aktuális tünetek áttekintésére is szükség lehet.

A **későbbi felülvizsgálatok esetében** már csak az aktuális állapot felmérése történik.

PSZICHODIAGNOSZTIKA A GONDOZÓBAN

Osztályoshoz képest itt:

- Nincs lehetőség a hosszú távú megfigyelésre, emiatt a megjelenés alatti rövid idő áll rendelkezésre információgyűjtés szempontjából.
- Megnö minden heteroanamnézisnek a fontossága, pl. hogy az asszisztensek mit látnak a váróterembeli viselkedésből.

Nehézségek:

- Annak kiderítése, hogy járt-e már máshol pszichológiai vizsgálaton.
- Ha igen, az előző vizsgálat eredményét beszerezni, mert lehetőleg nem ismételjük a vizsgálatokat, már csak azért sem, mert van olyan teszt, aminek újbóli felvétele csak bizonyos idő elteltével javasolt.
- Az elavult/elhasználódott tesztbattéria frissítésére kevés forrás elérhető.

PSZICHODIAGNOSZTIKA A GONDOZÓBAN

A fent vázolt pszichodiagnosztikai folyamatok a Szegedi Tudományegyetem Pszichiátriai Klinikájának gondozóbeli gyakorlatát tükrözik.

Természetesen az ország más régióiban működő gondozóknak lehet ettől eltérő munkamódja a helyi sajátosságok függvényében.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE